

Voorzitter, wij voeren ook namens 50PLUS het woord,

We varen de goede kant op! De woelige baren zijn we gepasseerd. We hoeven niet meer te bezuinigen en kunnen weer vooruit kijken. Daarbij voelde de aanloop naar deze begroting goed. Het begon al bij de totstandkoming van de Toekomstvisie 2030 samen met inwoners van onze gemeente. De uitvoering van de ontwikkelpaden is in volle gang, kijk maar naar de ontwikkelingen rondom de ambtelijke- en bestuurlijke huisvesting in het voormalige V&D-pand en in het centrum van Geleen of naar de ontwikkelingen rondom Glanerbrook. Als raad zijn we ook tijdig betrokken bij dit begrotingsproces. Al in september hebben we als raad bij elkaar gezeten om aan de knoppen van de lokale lasten te draaien waarbij de CDA-fractie o.a. heeft gehamerd op het kostendekkend maken van de hondenbelasting en het verlaging van de OZB-belasting voor woningen.

Daarom is de CDA-fractie tevreden dat de verhoging van die OZB-belasting op woningen voor 2022 en 2023 worden gerepareerd. Zo worden huiseigenaren niet geconfronteerd met de vorig jaar besloten 2,5% lastenverhoging. Daarnaast worden in 2022 alle inwoners, ook die niet in het bezit zijn van een eigen woning, gecompenseerd in de vorm van vouchers voor het gratis wegbrengen van afval naar onze milieuparken. Dit zou tevens bevorderend werken voor het tegengaan van dumpafval waar het CDA al vaker vragen over stelde aan het college. We zien helaas dat ook spullen die gratis weggebracht kunnen worden, toch nog op allerlei plekken in onze gemeente worden gedumpt. Daarnaast wordt de hondenbelasting tot kostendekkend afgebouwd voor 2022 en 2023. Ook het creëren van financiële ruimte voor burgerinitiatieven krijgt steeds meer vorm. Het zou mooi zijn als dit in de begroting van 2023 wordt ingevuld via de burgerbegroting. Daarvoor zal het CDA ook volgend jaar bij de kadernota pleiten.

De financiën duurzaam op orde houden heeft het CDA hoog in het vaandel staan. Na de ene bezuiniging na de ander kwam er afgelopen jaar bij de begroting van 2021 weer financiële ruimte. De Provincie heeft ook bevestigd dat we tot en met 2023 aan hen onze begroting en begrotingswijzigingen niet vooraf ter goedkeuring hoeven voor te leggen. Dat is in het verleden wel eens anders geweest.

Maar desondanks mogen we niet tussen wal en schip geraken. De financiële positie van veel gemeenten in het land blijft namelijk onzeker door bijvoorbeeld de herverdeling van het gemeentefonds, de ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en de WMO die ook gevolgen hebben voor ons begrotingsbeeld. Helaas zien we in Limburg dat het aantal ziekenhuisopnames met mensen die corona hebben, blijft stijgen. De gevolgen van de coronacrisis op lange termijn voor onze inwoners, verenigingen en bedrijven zijn nog niet duidelijk. Daarom moeten we waakzaam zijn en voorzichtig blijven omgaan met de financiën. Maar voorzitter dat is toevertrouwd aan deze wethouder middelen.

Ook het MKB in onze gemeente vergeten we niet in deze begroting. Er wordt een half miljoen beschikbaar gesteld voor het stimuleringsfonds om verder vorm te geven aan het herstel van bedrijven als gevolg van de coronacrisis. In 2022 blijft er dus een coronabuffer beschikbaar om bedrijven, verenigingen en instellingen te ondersteunen.

De CDA-fractie zou dan ook het liefste zien dat er structurele maatregelen tot lastenverlaging worden doorgevoerd, maar we realiseren ons ook dat het actuele begrotingsbeeld dat nu nog niet toe laat. Alsnog roepen wij het college op om er alles aan te doen om deze lastenverlaging bij zowel de OZB-belasting voor woningen en de hondenbelasting ook voor 2024 en 2025 in te zetten. Laten we hopen dat de kabinetsformatie snel is afgerond waardoor gemeenten duidelijker in beeld krijgen welke compensaties zij nog vanuit het Rijk zullen krijgen.

Voorzitter,

Het CDA vindt het een goede zaak dat er in de begroting geld vrijgemaakt wordt voor:

- **Veiligheid.** Inwoners zelf zorgen steeds meer voor een veilige buurt. Deze maatschappelijke betrokkenheid moeten we blijven steunen en stimuleren. Buurtbemiddeling, buurtpreventieteams en Whatsappgroepen zijn hier mooie voorbeelden van. Ook via het contact met de wijkboa's worden buurten goed in de gaten gehouden.

- **Duurzaamheid.** Het CDA ziet dat er voor het bereiken van de klimaatdoelstellingen stappen worden gezet in de voorbereiding daarvan. In de uitvoering is dat wat minder zichtbaar en zou er wat ons betreft nog een tandje bijgezet mogen worden. Als gevolg van de stijgende gasprijzen is energiearmoede een serieuze dreiging. Sittard-Geleen heeft met HGN een goede oplossing om tegen lage kosten een maximale bijdrage te leveren; de aansluiting van het warmtenet op Chemelot. We weten dat de regie op dit dossier bij de provincie ligt, maar het is nog wat stil rond dit dossier. We zien graag extra stappen als het gaat om klimaatadaptatie. Het water is een serieus probleem. Het CDA vraagt om aandacht voor deze problematiek. Hoe zorgen we in onze gemeente voor voldoende balans?

- **Wonen.** In de transformatievisie werden Guttecoven, Einighausen, Holtum en Geleen-Zuid als pilots benoemd. Op korte termijn wordt er een beeld geschetst van een transformatiegedachte in deze kernen. In Geleen-Zuid wordt inmiddels uitvoering gegeven aan het met ZOWonen opgestelde ambitiedocument. Inmiddels zijn er in Holtum en Einighausen plannen in uitvoering voor levensloopbestendige als ook sociale woningbouw. Daarmee wordt het bouwen voor doelgroepen een concrete invulling gegeven. De vorige week heeft de wethouder wonen bij de beantwoording van de technische vragen een overzicht gegeven van de forse hoeveelheid wooneenheden die inmiddels zijn gebouwd en nog gebouwd worden. Ook daarbij wordt de aandacht voor doelgroepen - waaronder starters - duidelijk.

- **Jongeren.** Er zijn diverse activiteiten voor en door jongeren binnen onze gemeente. Het is ook belangrijk om jongeren al vroegtijdig te laten kennismaken met de lokale politiek. De CDA-fractie wilt daarom het jeugd raadspel opnieuw leven in blazen. Deze vorm van jongerenparticipatie onder begeleiding van een raadslid of wethouder

en een adviseur van de griffie wordt op dit moment nog onvoldoende benut. Dit spel is bedoeld voor leerlingen van de hoogste groepen van de basisschool en voor het middelbaar onderwijs. Het spel wordt in de eigen klas voorbereid en vindt daarna plaats in de raadzaal. Graag horen wij van het college of ze dit omarmen?

- **Het waardering hebben voor.** Het CDA is verheugd dat deze maand door onze burgemeester het jeugdlintje wordt uitgereikt en het CDA is blij dat het mantelzorgcompliment blijvend is verhoogd (nota bene op de dag van de mantelzorg). Maar ook vrijwilligers moeten we blijven waarderen. We doen dit al jaarlijks door een beloningsbox te geven aan vrijwilligers om hen te bedanken. De CDA-fractie kreeg echter signalen binnen dat deze boxen erg snel op waren waardoor bij sommige vrijwilligersorganisaties weinig tot geen boxen over bleven. Wellicht is het goed om een inventarisatie te maken hoeveel vrijwilligers actief zijn binnen onze gemeente en het uitdelen van deze boxen in overeenstemming met vrijwilligersorganisaties praktisch beter te regelen komend jaar. Kan de wethouder dit toezeggen?

- **Aandacht hebben voor mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken.** Het CDA is blij dat we mensen die bijvoorbeeld moeilijk een baan vinden, blijven ondersteunen via het Participatiebedrijf Vidar. Maar ook dat er vol ingezet wordt op het armoedebeleid en op een inclusieve samenleving. De toeslagenaffaire laat zien hoe kwetsbaren extra geraakt worden op het moment dat de machines van de overheid niet correct draaien. Mensen kunnen verdwalen in een doolhof, waarbij ze niemand te spreken krijgen die hun probleem kan oplossen. Vandaar dat wij het in lijn met de aanbevelingen van Pieter Omtzigt belangrijk vinden dat de ambtelijke organisatie voor inwoners makkelijk benaderbaar is. Brieven van de gemeente moeten in begrijpelijke taal geschreven worden. Ook moet op elke brief een naam met telefoonnummer en e-mailadres staan van de behandelend ambtenaar. Onze fractie heeft al vaker aandacht gevraagd voor begrijpelijke taal. Kan het college dit toezeggen?

- **Stedelijke ontwikkeling en onze centra.** Het CDA is blij dat er enorm wordt ingezet op het onderhoud van de openbare ruimte. Ook in de centra van onze stad. Maar voorzitter: wanneer komt er nu daadwerkelijk water in de grachten bij de Oostelijke Schootsvelden in Sittard? Het CDA vindt een openbaar toilet in het centrum van Sittard erg belangrijk. We begrepen uit de ronde dat er gesprekken lopen met het centrummanagement om een tijdelijk openbaar toilet te realiseren totdat er gekeken wordt of er op de huidige V&D-locatie in het 'Huis aan de Markt' een permanent openbaar toilet kan komen. Kan de wethouder toelichten wat de stand van zaken is van de gesprekken met het centrummanagement rondom deze tijdelijk toiletvoorziening? We zien als CDA graag een planning en willen de snelheid hierin houden.

- **Cultuur.** Door de naamswijziging van het theater in het Toon Hermans Theater wordt zichtbaar dat er werk wordt gemaakt van de aanbevelingen uit het evaluatierapport van BMC over De Domijnen. De instellingen moeten meer en meer een eigen gezicht krijgen. Daarin loopt de schouwburg nu voorop. We gaan ervan uit dat de andere instellingen snel volgen.

- **Sport.** Voor verenigingen - waaronder sportverenigingen - wordt het steeds lastiger om vrijwilligers te vinden die in een bestuur zitting willen nemen of bijvoorbeeld aan de lijn willen coachen. Het roept de vraag op of verenigingen niet meer hun krachten moeten bundelen. We ervaren dat de sporter meer een meer "zijn eigen vereniging is". Fitnesscentra groeien, de sporter individualiseert en heeft minder behoefte aan het verenigingsleven rondom het sporten. Hij of zij wil faciliteiten om te sporten bij voorkeur op de tijdstippen die hij of zij wenselijk acht. Dat vraagt om een andere mindset, die de sporter wel in de gelegenheid stelt om gebruik te maken van de prachtige accommodaties in onze stad en waarbij deze ook rendement hebben.

Tot slot voorzitter,

Het CDA weet dat onze lokale geschiedenis leeft onder onze inwoners en verenigingen en weet dat dit een bepaalde aantrekkingskracht kan hebben voor toeristen. Sittard-Geleen op de kaart blijven zetten is belangrijk! Als CDA denken we dat het mijnverleden van Geleen hierin een belangrijke rol kan spelen. Daarom dienen wij een motie in om het mijnverleden in Geleen nog prominenter te promoten in aanloop naar het jaar 2022 waarin het 55 jaar geleden is dat de Staatsmijn Maurits in Geleen gesloten werd. De verdere onderbouwing hiervan is terug te lezen in de motie en wij hopen natuurlijk op brede steun hiervoor. Tot zover de eerste termijn.